

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2023. február 2.

Az Európai Számvevőszék a kohéziós politikát mint válságreakálási eszközt vizsgálja

- *Az Unió rugalmassági intézkedéseket vezetett be a fel nem használt kohéziós alapok rendelkezésre bocsátása érdekében*
- *A kohéziós politika finanszírozási összegét 50,4 milliárd euróval egészítették ki*
- *A kohéziós politika válságok kezelésére való felhasználása hatással lehet a szakpolitika elsődleges stratégiai célkitűzésére*

A Covid19-járvány kitörését követően az Unió hamar kiigazította a szabályokat annak érdekében, hogy a tagállamok rugalmasabban használhassák fel a 2014–2020-as kohéziós politikai forrásokat a világjárványra adott válaszintézkedések kapcsán. Az addigi forrásokat jelentős mértékben kiegészítette az Unió újabbakkal is, a további beruházások finanszírozására. Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint azonban ezek az intézkedések növelték a nyomást az uniós források gyors és megfelelő módon történő elköltésével kapcsolatban. A számvevők szerint további probléma, hogy a kohéziós politikának a válságok kezelésére történő többszöri felhasználása eltérítheti azt elsődleges stratégiai céljától, azaz a régiók közötti fejlődési egyenlőtlenségek csökkentésétől.

2020 elejétől kezdve az Unió számos intézkedést hozott a Covid19-világjárvány okozta nehézségek kezelésére. Ennek kapcsán a kohéziós politika a 2014–2020-as programozási időszak szabályait módosítva, gyors, három szakaszból álló válaszfolyamat révén játszott szerepet. Kevesebb mint két hónappal a világjárvány európai kitörése után az Unió jogalkotási intézkedéseket fogadott el, hogy a fel nem használt pénzeszközöket a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés (CRII) és a koronavírusra való reagálást célzó, kiterjesztett beruházási kezdeményezést (CRII+) keretében mobilizálják. Ezután kevesebb mint egy év alatt elfogadta a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatást (REACT-EU) is, amely rövid és középtávú válságelhárítási eszközként és helyreállítási intézkedésként szolgál.

„Az Unió fellépése megkönnyítette a kohéziós alapok felhasználását, így segítve a tagállamokat a Covid19-válsággal kapcsolatos gazdasági nehézségek leküzdésében, igaz, egyes jelenlegi kihívások még tovább súlyosbodhatnak – jelentette ki Iliana Ivanova, az ellenőrzésért felelős

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

sámvevőszéki tag. – *Mindenképpen alaposan meg kell vizsgálnunk, hogy az Unió kohéziós politikája a megfelelő költségvetési eszköz-e a válságreakáláshoz.*”

Mindkét koronavírus-reagálási kezdeményezés célzottan igazította ki a kohéziós politika egyes szabályait, és így likviditást, rugalmasságot és egyszerűsítést biztosított. További 50,4 milliárd euró származott a REACT-EU-ból: az így kapott az összegeket, amelyeknek több mint a fele Spanyolországhoz és Olaszországhoz került, az országok saját belátásuk szerint, nagyon rövid idő alatt (2023 végéig) költik el. Ennek köszönhetően a REACT-EU 2021 és 2023 között olyan „áthidaló finanszírozást” biztosít, amelynek célja a 2021–2027-es kohéziós politikai programok elindulásának jelentős késedelméből adódó rés pótlása. A számvevők arra is figyelmeztetnek, hogy az uniós források elköltésével kapcsolatos visszatérő nehézségeken túl a REACT-EU-val kapcsolatban is felmerülhet az időszak vége előtt a rendelkezésre álló források mielőbbi elköltésének problémája, amelynek kapcsán esetleg figyelmen kívül marad az ár-érték arány.

Az átcsoportosítások tekintetében biztosított nagyobb rugalmasság jelentős (2021. december 31-ig 35 milliárd euró összegű) pénzmozgást eredményezett. A számvevők megállapították, hogy a finanszírozás elmozdult a beruházási területek között: elsősorban az egészségügy (+ 80%) és a vállalkozások (+ 16%) támogatása nőtt, míg az információs és kommunikációs technológiák, az energia és a környezet, a befogadás, a kutatás és az innováció terén csökkent a támogatások összege. A finanszírozás emellett inkább a fejlettebb és az átmeneti régiók felé irányult (+ 1,8 milliárd euró). A számvevők azt is megjegyzik, hogy bár a tervek szerint a REACT-EU a teljes pénzügyi keretösszegének 25%-át éghajlat-politikai célkitűzésekre fordítja, valószínűtlen, hogy ez teljesülne.

Korábban is gyakran előfordult, hogy a kohéziós politikát rövid távú válságelhárítási eszközként alkalmazták, és több, e célból bevezetett módosítás a szakpolitika rendszeres részévé vált. A számvevők hozzátesszik ugyanakkor, hogy e felhasználás hosszú távú hatásáról nem készült hivatalos értékelés. A 2021–2027-es kohéziós politikára vonatkozó új szabályok – az újonnan bevezetett rugalmassági mechanizmusokra építve – megkönnyítik, hogy a kohéziós politikai alapokat váratlan eseményekre való reagálásra használják fel. A számvevők szerint emiatt fennáll a kockázata, hogy a kohéziós politikát egyre gyakrabban használják válságelhárításra, ami hatással lehet annak elsődleges stratégiai céljára is, azaz az európai régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentésére.

Háttér-információk

A kohéziós politika az uniós költségvetés egyik legnagyobb szakpolitikai területe, amelyhez a 2014–2020-as időszakra 355 milliárd eurót különítettek el. Fő célja a régiók közötti gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése.

„A kohéziós politika szabályainak átdolgozása a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben: A forrásokat rugalmasabban használják fel, de át kell gondolni a kohéziós politika mint válságelhárítási eszköz szerepét” című, 02/2023. sz. különjelentés elérhető [a Számvevőszék honlapján](#).

A jelentést a [CRII+-ról](#) és a [REACT-EU-ról](#) közzétett két véleményt, valamint a [COVID19-válságra adott uniós gazdaságpolitikai válaszingykedések kockázatairól, kihívásairól és lehetőségeiről szóló áttekintést](#) követően teszi közzé a Számvevőszék. Szintén ebben a témában jelentette meg a Számvevőszék a közelmúltban [a kohéziós politika teljesítményalapú finanszírozásáról](#) szóló

különjelentést, valamint [a kohéziós politika és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz révén történi uniós finanszírozás](#) összehasonlító elemzését is.

A sajtó rendelkezésére áll

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547